

[PLC]

Pla per la llengua i la cohesió social
Institut Obert de Catalunya

1. Introducció.....	2
2. Context sociolingüístic.....	2
3. Àmbit pedagògic.....	2
4. Règim lingüístic (LEC).....	3
5. Tractament de les llengües.....	5
6. Finalitats de l'ensenyament de les llengües.....	6
7. Coneixement de llengües estrangeres.....	7
8. Pla d'actuació del PLC.....	8
9. Difusió.....	8
10. Control de canvis.....	8
11. Gestió del document.....	9

1. Introducció

El PLC s'ha d'entendre com un procés de reflexió del tractament de les diverses llengües que, a nivells diferents, hi ha en un centre educatiu. El Pla per la llengua i la Cohesió social (Projecte Lingüístic) forma part del Projecte Educatiu i ha de tenir present tant el marc legal com la diagnosi de la realitat del centre i ha de definir-se en aquests grans temes:

- el paper de la llengua vehicular
- el tractament de les llengües curriculars
- els aspectes d'organització i de gestió que tinguin repercussions lingüístiques

Els principis expressats en el PLC s'han de desenvolupar en la resta de documents de gestió del centre i s'ha de concretar en el pla anual.

2. Context sociolingüístic

Tal com es diu al Projecte Educatiu de Centre (PEC) de l'institut Obert de Catalunya, les persones a les quals es dirigeix l'activitat de l'**IOC** són:

- 1) Les persones adultes que, per circumstàncies diverses, no poden assistir a un centre presencial o opten per la formació a distància.
- 2) Excepcionalment, i complint determinats requisits, també podran cursar estudis a l'**IOC** persones menors de 18 anys.

Per tant el context sociolingüístic és molt divers i l'entorn és tot Catalunya.

3. Àmbit pedagògic. Concreció del PLC

 ioc Institut obert de catalunya	Codi: PLC	Pla per la llengua i la cohesió social (Projecte lingüístic de centre)	Pàgina: 2 de 9
	Versió: 02		

La nova llei d'educació de Catalunya (LEC) preveu que el català, com a llengua pròpia de Catalunya, serà utilitzat normalment com a llengua vehicular d'ensenyament i aprenentatge i en les activitats internes i externes de la comunitat educativa.

Tot l'alumnat ha d'assolir una sòlida competència comunicativa, i és aquest l'objectiu fonamental del projecte educatiu plurilingüe. Per donar coherència a aquest objectiu, hem elaborat com a part del projecte educatiu, un projecte lingüístic.

Reproduïm els articles de la LEC que fan referència al règim lingüístic del sistema educatiu de Catalunya.

4. Règim lingüístic (LEC)

Títol II. Del règim lingüístic del sistema educatiu de Catalunya (articles 9-18)

ARTICLE 9. RÈGIM LINGÜÍSTIC

1. El règim lingüístic del sistema educatiu es regeix pels principis que estableix aquest títol i per les disposicions reglamentàries de desplegament dictades pel Govern de la Generalitat.
2. Correspon al Govern, d'acord amb l'article 53, determinar el currículum de l'ensenyament de les llengües, que comprèn els objectius, els continguts, els criteris d'avaluació i la regulació del marc horari.

ARTICLE 10. DRET I DEURE DE CONÈIXER LES LLENGÜES OFICIALS

1. Els currículums han de garantir el ple domini de les llengües oficials catalana i castellana en finalitzar l'ensenyament obligatori, d'acord amb el Marc europeu comú de referència per a l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació de les llengües.
2. Els alumnes que s'incorporin al sistema educatiu sense conèixer una de les dues llengües oficials tenen dret a rebre un suport lingüístic específic. Els centres han de proporcionar als alumnes nous nats una acollida personalitzada i, en particular, una atenció lingüística que els permeti iniciar l'aprenentatge en català. Així mateix, els centres han de programar les activitats necessàries per a garantir que tots els alumnes millorin progressivament el coneixement de les dues llengües oficials i que hi hagi concordança entre les accions acadèmiques de suport lingüístic i les pràctiques lingüístiques del professorat i altre personal del centre.
3. Els currículums aprovats pel Govern per als ensenyaments de formació professional i els ensenyaments de règim especial, llevat de l'ensenyament d'idiomes, han de garantir que els alumnes adquireixin la competència lingüística instrumental pròpia de l'ensenyament i l'àmbit professional respectius.
4. El Govern, a fi de facilitar a la població no escolar l'exercici del dret i el compliment del deure de conèixer el català, ha de garantir, d'acord amb el que estableix l'article 6.2 de l'Estatut, una oferta suficient d'ensenyament del català.

ARTICLE 11. EL CATALÀ, LLENGUA VEHICULAR I D'APRENTATGE

1. El català, com a llengua pròpia de Catalunya, és la llengua normalment emprada com a llengua vehicular i d'aprenentatge del sistema educatiu.
2. Les activitats educatives, tant les orals com les escrites, el material didàctic i els llibres de text, i també les activitats d'avaluació de les àrees, les matèries i els mòduls del currículum, han d'ésser normalment en català, excepte en el cas de les matèries de llengua i literatura castellanques i de llengua estrangera, i sens perjudici del que estableixen els articles 12 i 14.

 ioc Institut Obert de Catalunya	Codi: PLC	Pla per la llengua i la cohesió social (Projecte lingüístic de centre)	Pàgina: 3 de 9
	Versió: 02		

3. Els alumnes no poden ésser separats en centres ni en grups classe diferents per raó de llur llengua habitual.

ARTICLE 12. LLENGÜES ESTRANGERES

1. Els currículums aprovats pel Govern han d'incloure l'ensenyament de, com a mínim, una llengua estrangera, amb l'objectiu que els alumnes adquireixin les competències d'escoltar, llegir, conversar, parlar i escriure, d'acord amb el Marc europeu comú de referència per a l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació de les llengües.
2. El projecte lingüístic ha de determinar, d'acord amb les prescripcions del Departament, quina llengua estrangera s'imparteix com a primera llengua estrangera i quina, o quines, com a segona.
3. El projecte lingüístic pot determinar els criteris per a impartir continguts curriculars i altres activitats educatives en alguna de les llengües estrangeres. En el primer supòsit, es requereix autorització del Departament.

ARTICLE 13. COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA DEL PROFESSORAT, DELS PROFESSIONALS D'ATENCIÓ EDUCATIVA I DEL PERSONAL D'ADMINISTRACIÓ I SERVEIS

1. Els mestres i els professors de tots els centres han de tenir la titulació requerida i han d'acreditar, en la forma que es determini per reglament, el domini de les dues llengües oficials, de manera que en puguin fer un ús adequat, tant oral com escrit, en l'exercici de la funció docent. Els mestres i els professors, en l'exercici de llur funció, han d'emprar normalment el català, tant en les activitats d'ensenyament i aprenentatge com en l'àmbit general del centre.
2. El Departament ha d'adoptar les mesures necessàries per a actualitzar la competència lingüística del professorat i ha de promoure la creació i la utilització d'eines didàctiques que facilitin l'ensenyament del català i en català.
3. Els professionals d'atenció educativa i el personal d'administració i serveis dels centres educatius han de conèixer el català i el castellà, de manera que estiguin en condicions de fer-ne un ús adequat en l'exercici de les funcions corresponents. El Departament ha d'establir els mecanismes i les condicions que permetin assegurar el coneixement i el domini del català i del castellà del personal no docent de l'Administració educativa.

ARTICLE 14. PROJECTE LINGÜÍSTIC

1. Els centres públics i els centres privats sostinguts amb fons públics han d'elaborar, com a part del projecte educatiu, un projecte lingüístic que emmarqui el tractament de les llengües al centre.
2. El projecte lingüístic ha d'incloure els aspectes relatius a l'ensenyament i a l'ús de les llengües en el centre, entre els quals hi ha d'haver en tot cas els següents:
  - a) El tractament del català com a llengua vehicular i d'aprenentatge.
  - b) El procés d'ensenyament i d'aprenentatge del castellà.
  - c) Les diverses opcions amb relació a les llengües estrangeres.
  - d) Els criteris generals per a les adequacions del procés d'ensenyament de les llengües, tant globalment com individualment, a la realitat sociolingüística del centre.
  - e) La continuïtat i la coherència educatives, pel que fa als usos lingüístics, en els serveis escolars i en les activitats organitzades per les associacions de mares i pares d'alumnes.

ARTICLE 15. PROGRAMES D'IMMERSIÓ LINGÜÍSTICA

1. El Departament, per tal que el català mantingui la funció de llengua de referència i de factor de cohesió social, ha d'implantar estratègies educatives d'immersió lingüística que n'assegurin l'ús intensiu com a llengua vehicular d'ensenyament i d'aprenentatge. La definició d'aquestes

 ioc Institut obert de catalunya	Codi: PLC	Pla per la llengua i la cohesió social (Projecte lingüístic de centre)	Pàgina: 4 de 9
	Versió: 02		

estratègies ha de tenir en compte la realitat sociolingüística, la llengua o les llengües dels alumnes i el procés d'ensenyament del castellà.

2. Els centres han d'adaptar els horaris a les característiques dels programes d'immersió lingüística, tenint en compte el nombre d'hores de les àrees lingüístiques que s'hagin d'impartir al llarg de l'etapa.

ARTICLE 16. EL CATALÀ, LLENGUA OFICIAL DE L'ADMINISTRACIÓ EDUCATIVA A CATALUNYA

1. El català, com a llengua pròpia de Catalunya, ho és també de l'Administració educativa.
2. L'Administració educativa i els centres han d'emprar normalment el català tant en les relacions internes com en les que mantinguin entre si, amb les administracions públiques de Catalunya i de la resta del domini lingüístic català i amb els ens públics que en depenen. El català ha d'ésser també la llengua d'ús normal per a la prestació dels serveis contractats pel Departament.
3. Les actuacions administratives de règim interior dels centres s'han de fer normalment en català, sens perjudici del que estableix la Llei de política lingüística.
4. Els centres han d'expedir la documentació acadèmica en català, sens perjudici del que estableix la Llei de política lingüística. La documentació acadèmica que hagi de tenir efectes a l'àmbit de l'Administració de l'Estat o en una comunitat autònoma de fora del domini lingüístic català, ha d'ésser bilingüe, en català i en castellà.
5. Les llengües no oficials es poden emprar en les comunicacions per a l'acollida de persones novingudes. En aquest cas, els escrits han d'anar acompanyats del text original en català, que serà sempre la versió preferent.

ARTICLE 17. RÈGIM LINGÜÍSTIC ALS CENTRES EDUCATIUS DE L'ARAN

1. L'occità, denominat aranès a l'Aran, és la llengua pròpia d'aquest territori, d'acord amb l'article 6.5 de l'Estatut, i com a tal és la llengua vehicular i d'aprenentatge habitual als centres educatius de l'Aran.
2. Totes les referències que fa aquest títol al català com a llengua pròpia de l'ensenyament a Catalunya, s'estenen a l'occità per als centres educatius de l'Aran.
3. Els projectes lingüístics dels centres educatius de l'Aran han de garantir, així mateix, una presència adequada del català i que els alumnes adquireixin el ple domini del català i del castellà en finalitzar l'ensenyament obligatori.
4. Les referències a la competència lingüística del professorat i altre personal dels centres educatius de l'Aran s'estenen a l'occità.
5. Les disposicions d'aquest títol relatives a programes d'immersió lingüística, a l'atenció lingüística individualitzada i a la llengua de l'Administració educativa s'han d'adaptar a l'Aran a la condició de llengua pròpia de l'Aran i oficial a Catalunya que l'Estatut atribueix a l'occità.

ARTICLE 18. ÚS I FOMENT DEL CATALÀ

1. Amb la finalitat de fer present el caràcter vehicular del català en les manifestacions culturals públiques, en els centres educatius públics i en els centres educatius privats sostinguts amb fons públics el català ha d'ésser normalment el vehicle d'expressió en les activitats de projecció externa.
2. Per tal d'aconseguir la cohesió social i la continuïtat educativa en l'ensenyament i l'ús del català, els centres educatius públics i els centres educatius privats sostinguts amb fons públics han de coordinar llurs actuacions amb les institucions i les entitats de l'entorn.
3. El Govern ha de promoure i donar suport a centres educatius a l'exterior en el marc més ampli de la projecció internacional de la cultura i la llengua catalanes i ha de contribuir a sostenir-los, especialment en els territoris amb vincles històrics, lingüístics i culturals amb Catalunya.
4. Amb la finalitat de promoure els centres educatius a què es refereix l'apartat 3, el Govern pot formalitzar acords de cooperació amb les institucions i entitats dels territoris i països on es trobin aquests centres i, si escau, pot proposar a l'Estat la subscripció de convenis en aquesta matèria.

 ioc Institut obert de catalunya	Codi: PLC	Pla per la llengua i la cohesió social (Projecte lingüístic de centre)	Pàgina: 5 de 9
	Versió: 02		

5. El tractament de les llengües

En totes les matèries que cursin els alumnes en l'educació secundària obligatòria, es posarà una especial atenció en les competències lingüístiques, que els capacitin per comprendre i expressar el que han après, i per argumentar el punt de vista propi. En totes les matèries es treballaran la comprensió lectora, l'expressió oral i escrita, la comunicació audiovisual, les tecnologies de la informació i la comunicació, i l'educació en valors.

TRACTAMENT DE LES LLENGÜES

5.1 Volem que els estudiants del nostre centre desenvolupin aquelles competències lingüístiques que mobilitzen coneixements, aptituds, actituds i representacions relacionades amb les llengües i les cultures perquè puguin desenvolupar-se tant en el terreny personal com en el social.

5.2 Volem preparar l'alumnat per afrontar els reptes de la societat plural, multilingüe i multicultural del segle XXI.

5.3 Volem potenciar el desenvolupament integral i harmònic dels aspectes intel·lectuals, afectius i socials de la persona, entre els quals l'educació lingüística ocupa un lloc preferent.

5.4 Volem formar parlants plurilingües i interculturals. El nostre institut ha de proporcionar a l'alumnat la competència que els cal per tenir les mateixes oportunitats, tot respectant la diversitat lingüística i propiciant el desig d'aprendre altres llengües i d'aprendre de totes les llengües i cultures.

5.5 Volem que el nostre alumnat utilitzi el llenguatge oral i escrit, i les estratègies de comunicació, verbals i no verbals per emprar correctament els mitjans audiovisuals i les tecnologies de la informació i la comunicació.

5.6 Creiem que el desenvolupament de la competència comunicativa plurilingüe i intercultural no ha de ser un afer exclusiu de l'àrea de llengua. Atès que la llengua com a mitjà de comunicació és la base per a la captació, elaboració i comunicació del coneixement, totes les àrees esdevenen també responsables del desenvolupament de les capacitats comunicatives de l'alumnat. És a dir, totes les àrees s'han de comprometre des de la seva especificitat i des de les maneres peculiars d'explicar el món en la construcció de les competències de comunicació. L'àrea lingüística se centra d'una manera específica, en el desenvolupament de la competència del lector literari: comprensió de textos literaris i escriptura a partir d'ells.

6. Finalitats de l'ensenyament de les llengües

La finalitat de l'ensenyament de les llengües és el progressiu domini de llengües, essencial en la vivència de la cultura i l'obertura al món, i un dels factors que contribueix més plenament a la identitat individual social i personal.

No podem menystenir la nostra vinculació a Europa. Hem començat a utilitzar el *Marc europeu comú de referència per a l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació de llengües*, elaborat pel Consell d'Europa que com a fita parla d'aprendre una o dues llengües estrangeres, en coherència amb la competència plurilingüe i intercultural.

Això vol dir que la nostra finalitat és que els estudiants, en acabar els estudis:

 ioc Institut Obert de Catalunya	Codi: PLC	Pla per la llengua i la cohesió social (Projecte lingüístic de centre)	Pàgina: 6 de 9
	Versió: 02		

- a) Dominin el català com a llengua vehicular, de cohesió i d'aprenentatge
- b) Dominin el castellà
- c) Coneguin una o dues llengües estrangeres per tal d'esdevenir usuaris i aprenents capaços de comunicar-se i accedir al coneixement en un entorn plurilingüe i pluricultural
- d) Compranguin missatges escrits bàsics i estableixin relacions entre llengües romàniques
- e) Tinguin una actitud oberta, respectin les llengües i cultures presents en l'entorn on viuen i s'hi interessin, i també ho facin respecte a d'altres de més llunyanes, de les quals poden aprendre i enriquir-se personalment.

Aquest projecte lingüístic de centre ha de ser també un instrument de reflexió sobre el perill que comporta, per al desenvolupament de competències lingüístiques i per a la integració social de les persones, la restricció del català als espais vinculats al currículum escolar i la seva desvinculació de les relacions interpersonals, afectives, lúdiques, etc. En aquest sentit, el professorat no pot relativitzar la importància de la llengua ni desvincular-se d'un projecte que proporciona les eines fonamentals per a la formació dels estudiants.

7. Coneixement de llengües estrangeres.

El coneixement de llengües estrangeres és cada vegada més important i necessari per viure en un món globalitzat. La comunicació a través d'altres llengües obre enormes possibilitats, a més de contribuir a l'entesa i al respecte entre les diferents cultures i els seus parlants. Una mostra d'això és el nou decret del Departament que impulsa de manera significativa l'ensenyament de llengües estrangeres en la formació professional.

D'altra banda, el Consell d'Europa, en el *Marc europeu comú de referència per a l'aprenentatge de llengües: aprendre, ensenyar, avaluar*, estableix les directrius tant per l'aprenentatge de les llengües com per la valoració de la competència en les diferents llengües d'un parlant.

D'acord amb les recomanacions del Consell d'Europa, la millora de la capacitat de comunicació oral en diferents llengües dels ciutadans i ciutadanes adquireix una importància de primer ordre.

Així doncs, l'eix de l'àrea de llengua estrangera, en el currículum de GES i BAT, el constitueixen els procediments dirigits a la consecució d'una competència comunicativa **oral** i escrita efectiva, que inclogui tots els usos i registres possibles i que faci que els alumnes siguin capaços de reconèixer i de comunicar-se amb un llenguatge correcte i adequat a la situació.

L'àrea de llengua estrangera afronta el repte de formar persones que puguin emprar aquesta llengua per comprendre, llegir i, sobretot, **parlar**.

Un dels punts forts del nostre centre d'acord amb la política lingüística del Consell d'Europa és l'oferta de quatre llengües estrangeres.

L'ús de les tecnologies de la informació i de la comunicació, la nostra principal eina de treball, són un recurs important per a l'aprenentatge de la llengua estrangera, ja que presenten la llengua de maneres diferents, en distints contextos o amb mitjans i suports diferents, que permeten així l'accés a nombroses fonts d'informació en altres llengües. Per altra part, permeten adaptar l'ensenyament a les diverses capacitats i interessos dels alumnes, perquè desenvolupin estratègies d'aprenentatge autònom però s'hauria de preveure **un sistema que permeti als nostres alumnes millorar la seva capacitat d'expressió oral i d'interacció**.

Sembla difícil que sense oferir aquesta possibilitat als nostres alumnes puguem complir amb un dels grans objectius del currículum de llengua estrangera i del nostre projecte lingüístic de centre que preveu

 Institut Obert de Catalunya	Codi: PLC	Pla per la llengua i la cohesió social (Projecte lingüístic de centre)	Pàgina: 7 de 9
	Versió: 02		

que l'alumne pugui expressar-se oralment amb correcció i amb una entonació adequada en situacions senzilles, quotidianes o properes a la realitat, utilitzant els procediments verbals i no verbals adequats a la situació.

La participació de l'IOC en els diversos **programes europeus** contribueix a prendre contactes amb d'altres centres educatius a l'estranger i podria servir en un futur a posar en contacte alumnes en centres estrangers amb els nostres, fet que crearia contextos reals i funcionals de comunicació. El fet de tenir concedit un PELE i la demanda d'assistents de conversa fan urgent la inclusió en el nostre sistema d'una eina que permeti a l'alumnat poder fer interaccions orals.

8. Pla d'actuació del PLC i objectius prioritaris.

Tenint en compte la diagnosi que hem fet de la situació lingüística del centre (vegeu el document PLC Diagnosi), es podran formular objectius prioritaris per a cadascun dels apartats i es podran incorporar a la programació general de centre, per treballar durant el curs.

9. Difusió

Correspon a l'Equip Directiu donar a conèixer el projecte lingüístic i fomentar-ne la difusió entre la comunitat educativa.

El respecte a aquest projecte esdevé una obligació de tots: professorat, alumnat i personal d'administració i serveis, sense perjudici dels drets i deures reconeguts per la normativa en matèria de legislació educativa.

10. Control de canvis

Versió 0.0, presentada per a la seva revisió i aprovació al maig de 2009.

Versió 0.1, presentada per a la seva revisió i aprovació al novembre de 2010. Presenta canvis a l'índex (pàgina 3) i s'introdueix a la pàgina 6 el paràgraf del tractament de les llengües al nostre centre, i a la pàgina 9 els objectius prioritaris per a cadascun dels apartats.

Versió 0.2, presentada per a la seva revisió i aprovació al setembre del 2011. Presenta canvis a l'índex tot incorporant els apartats: Pla d'actuació del PLC i objectius prioritaris, Finalitats de l'ensenyament de les llengües, coneixement de les llengües estrangeres, Difusió i Control de canvis. S'elimina el paràgraf de la pàgina 6 referit al tractament de les llengües al nostre centre i el de la pàgina 9 sobre els objectius prioritaris concrets per a cadascun dels apartats.

11. Gestió del document

 ioc Institut obert de catalunya	Codi: PLC	Pla per la llengua i la cohesió social (Projecte lingüístic de centre)	Pàgina: 8 de 9
	Versió: 02		

	Elaborat per:	Revisat per:	Aprovat per:
Nom i cognom	Quirze Grifell	Equip Directiu Comissió de Qualitat Carne Zaragoza	Claustre
Càrrec	Coordinador de llengua, interculturalitat i cohesió social	Equip Directiu Comissió de Qualitat Coordinadora de Qualitat	Claustre
Data	30 de setembre 2011	05 d'octubre 2011	14 d'octubre 2011